

СЛАВЕ КАТИН

Ни страм, ни перде.

Европската Унија направи преседант со кој ги загрозува основните човекови права. Имено членовите на Европскиот парламент и претставници на институциите на Европската Унија ги отстранија термините „македонски јазик“ и „македонски идентитет“ од најновиот Извештај за напредокот на Република Македонија во процесот на пристапување кон Европската Унија..

Овој чин не е само административен пропуст, туку сериозен удар врз историската, културната и националната автентичност на македонскиот народ, како и сигнал за загрозување на фундаменталните човекови права – особено правото на самоопределување и културна припадност.

Треба да се нагласи дека Македонскиот јазик и македонскиот идентитет претставуваат суштински столбови на културното ткиво на државата и на колективниот идентитет на нејзините граѓани. Тие се длабоко вкоренети во повеќевоковната историја, јазичната традиција, книжевното наследство и националната свест. Признавањето и почитувањето на македонскиот јазик и идентитет се од суштинско значење за зацврстување на државниот суверенитет и за остварувањето на правото на самоопределување на македонските граѓани.

Отфрлањето или изоставувањето на овие термини од официјалните документи се доживува како обид за поткопување на легитимитетот на клучните елементи на македонскиот национален идентитет, што претставува сериозен предизвик од аспект на човековите права.

Политичките партии во Европската Унија добро знаат дека правото на самоидентификација и културна изразеност претставуваат темелни човекови права, заштитени со низа меѓународни документи, меѓу кои се Универзалната декларација за човекови права и Европската конвенција за човекови права.

Исклучувањето на термини како „македонски јазик“ и „македонски идентитет“ од официјалната комуникација ризикува да испрати порака дека овие основни права се предмет на политичко договарање или се ставаат во втор план пред геополитичките интереси. Таквиот пристап не само што го поткопува принципот на еднаквост, туку може да поттикне националистички реакции и да ја загрози досегашната работа насочена кон меѓуетничко разбирање, инклузија и помирување во и надвор од границите на Република Македонија.

И покрај мултиетничкиот карактер на македонското општество, идентитетот и јазикот на мнозинскиот народ претставуваат клучен елемент на националната кохезија и стабилност. Недостигот на јасно признавање на тие вредности може да се доживее како системско поткопување на легитимните права на македонската заедница, со потенцијални последици врз внатрешната доверба и меѓуетничките односи. Во тој контекст, од особена важност е Европската Унија да го зацврсти својот кредибилитет како промотор и заштитник на човековите права, обезбедувајќи еднаков третман, признавање и почитување за сите граѓани, без оглед на нивниот етнички или јазичен идентитет.

Според меѓународното човеково право, секој поединец и заедница има вродено право на самоопределување и на зачувување, развој и изразување на својот културен, јазичен и религиозен идентитет. Отстранувањето на признавањето на македонскиот јазик и идентитет во официјалната документација на ЕУ ја поткопува оваа основна човекова право, доведувајќи до нејзино негирање или маргинализирање.

Признавањето на македонскиот јазик и идентитет е клучно за обезбедување на еднакви права и недискриминација за македонската заедница во Македонија. Отстранувањето ризикува да продолжи со културна дискриминација преку негирање или маргинализирање на основните елементи на македонскиот национален идентитет.

Се заборава дека меѓународните човекови документи, за регионални или малцински јазици, нагласуваат важноста од признавање и почитување на јазичната и културната разновидност. Со исклучувањето на овие клучни термини, ЕУ испраќа порака дека не признава или не цени право на Македонците да го имаат својот јазик и идентитет официјално признаени и почитувани, што е важно за нивното достоинство и социјална инклузија.

Се заборава дека, Европската Унија има обврска да ги почитува принципите во своите официјални оценки и извештаи. Отстранувањето на „македонски јазик“ и „македонски идентитет“ создава опасен преседан што може да биде искористен за оправдување на понатамошното занемарување или маргинализација на малцински и мнозинските групи.

Отстранувањето на термините „македонски јазик“ и „македонски идентитет“ од последниот извештај на Европската Унија не претставува само административна пропустливост, туку сериозно и суштинско прашање во контекст на човековите права.

Таквото исклучување директно го поткопува меѓународно признатиот правен и етички принцип за културна самобитност, недискриминација и достоинство. Овие елементи се темелни за зачувување на идентитетот на секој народ, вклучувајќи го и

македонскиот, и нивното занемарување носи сериозни последици како на симболично, така и на практично ниво.

Европската Унија, како заедница изградена врз принципите на еднаквост, човекови права и демократска вредност, има морална и правна обврска да го исправи овој пропуст и да ја потврди својата непоколеблива посветеност кон правата на сите народи, вклучително и на македонскиот народ. Вклучувањето или исклучувањето на вакви суштински поими од официјални документи има длабоко значење и испраќа порака која може да влијае врз општествената кохезија, меѓуетничките односи и регионалната стабилност.